

МАКТАБ ТЕХНОЛОГИЯ ТАЪЛИМИДА ЎҚУВЧИЛАРНИНГ ИЖОДКОРЛИК ФАОЛИЯТИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ

DOI: <https://doi.org/10.53885/edinres.2021.78.19.041>

Пахратдинова Рита Отеулиевна,

Бердақ номидаги Қорақалпоқ давлат университети катта ўқитувчиси

Аннотация: Мақолада умумий ўрта таълим мактабларида технология фани дарсларида ўқувчиларнинг ижодкорлик фаолиятида инновацион педагогик технологиялардан фойдаланиш орқали оддий буюмларни ясашига оид меҳнат малакаларини ҳосил қилиш ва онгли равишда касб танлашга йўналтиришнинг таълимий ва тарбиявий аҳамияти ёритилган.

Калит сўзлар: мактаб, ўқувчи, дарс, синф, технология фани, таълим, тарбия, босқич, фаолият, кўникма, малака, касб, қизиқиш, меҳнатсеварлик, самарадорлик.

ПОВЫШЕНИЕ ТВОРЧЕСКОЙ АКТИВНОСТИ СТУДЕНТОВ В ШКОЛЬНОМ ОБРАЗОВАНИИ

Пахратдинова Рита Отеулиевна,

*Старший преподаватель Каракалпакского государственного
университета им. Бердах.*

Аннотация. В статье освещается учебно-педагогическая значимость формирования трудовых навыков в создании простых предметов за счет использования инновационных педагогических технологий в творческой деятельности учащихся технологических классов общеобразовательных школ и осознанного выбора ими профессии.

ключевые слова: школа, ученик, курс, класс, технология, образование, воспитание, этап, деятельность, умение, квалификация, профессия, интерес, трудолюбие, работоспособность.

IMPROVING THE CREATIVE ACTIVITY OF STUDENTS IN SCHOOL TECHNOLOGY EDUCATION

Paxratdinova Rita Oteulievna,

He is a senior lecturer at Berdakh Karakalpak State University

Summary: The article highlights the educational and pedagogical significance of the formation of labor skills in the creation of simple objects and the conscious choice of profession through the use of innovative pedagogical technologies in the creative activities of students in technology classes in general secondary schools

Keywords: school, student, course, class, technology science, education, upbringing, stage, activity, skill, qualification, occupation, interest, diligence, efficiency.

Мустақиллик йилларида республикамызда таълим соҳасида катта ўзгаришлар юз берди. Жумладан, “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Қонунлар асосида Давлат таълим стандартлари, таянч ўқув дастурлари, кўплаб дарслик ва бошқа қўлланмалар яратилди ҳамда яратилмоқда. Республикамыздаги бир қатор тадқиқотчи-педагог олимлар томонидан ўқув жараёнига педагогик технологияларни олиб кириш масалалари ҳам атрофлича ҳал этиб келинмоқда. Хусусан, педагогик технологияларнинг моҳиятини республикамыздаги педагог олимлардан У.Н.Нишоналиев: “Дидактик мақсад, талаб этилган ўзлаштириш даражасига эришиш, таълим жараёнини аввалдан лойиҳалаштириш”, Н.Саидахмедов: “Ўқитувчининг ўқитиш (тарбия) воситалари ёрдамида ўқувчиларга муайян шароит ва изчиликда таъсир кўрсатиш ҳамда мазкур фаолиятнинг маҳсули сифатида уларда олдиндан белгиланган сифатларни

шакллантириш жараёни”, Б.Л.Фарберман: “Таълим жараёнига нисбатан ўзига хос ёндашув; ижтимоий-муҳандислик тафаккурининг педагогик ифодаси, технократик онгининг педагогикага кўчирилган тасвири, таълим жараёнининг муайян стандарти”[11] – деб ифодалашга ҳаракат қилганлар.

Юқоридагилардан кўринадики, турли тадқиқотчилар томонидан педагогик технология тушунчаси турлича таърифланган бўлса ҳамуларнинг пировард маъноси битта, яъни бугунги кунда педагогик технология тушунчаси ўқувчи (ўрганувчи) ларга таълим бериш, уларни тарбиялашда қўлланиладиган, таълим жараёнида уларнинг билиш фаолиятини фаоллаштирадиган усул ва воситалар мажмуи ҳамда уларни амалга ошириш тартибини белгиловчи тизим сифатида намоён бўлмоқда. Яна ҳам соддароқ қилиб айтадиган бўлсак, янги педагогик технология қандай қилиб, қандай усуллар билан ўқитилса натижа яхши бўлади, деган саволга жавоб беради. Янги педагогик технологияларнинг асосида ўқитувчининг ўқувчилар билан ўзаро ҳамкорлиги ва ҳаракати ётади. Синф (гурух)да психологик бирлик вазиятини яратиш, ҳар бир ўқувчи (ўрганувчи)нинг ўз шахсини, ўз имкониятларини намоён этишини таъминлаш, улар билан мулоқот қилишнинг ўзига хос ёндашув йўллари топиш, уларнинг ташаббускорлигини бошқариш ўқитувчининг касбий маҳоратига боғлиқ. Ўқитувчи ҳар бир ўқувчининг қалбига етиб бориши учун ўзининг дидактик усулларини, ташкилий шакллари тўғри йўлга сола олиши керак [12]. Натижада дарсда ўқувчиларнинг фаолиятини фаоллаштиришганафақат ўқитувчи, балки ўқувчиларнинг ўзлари ҳам ҳисса қўша оладилар. Бунда аввал аълочи ўқувчилар, кейин бошқа ўқувчилар ўқитувчининг топшириғини қандай бажарганликларини айтиб, қолган ўқувчиларни ҳам фаолликка ундайдилар. Педагогик технологиянинг бошқарувчанлиги шундан иборатки, бунда таълим жараёнини режалаштириш билан бирга уни ташҳис қилиш, натижаларни таҳлил қилиш ва уларга тузатиш киритиш имкониятлари мавжуд. Бунда таълимдан кутилган натижага эришилади, бу эса педагогик технологиянинг самарадорлиги демакдир.

Мазкур соҳада амалга ошириладиган айрим ишлар республикамиздаги кўпгина таълим муассасаларида ўтказиб келинаётган илмий-амалий анжуманларда ҳам муҳокама этилиб, педагогик технологиялардан фойдаланишнинг назарий ва амалий масалаларига эътибор қаратилмоқда. Шунингдек, республикамизда фаолият кўрсатаётган таълим соҳасидаги журнал ва газеталарда ҳам бу борада олиб бориладиган ишлар кенг ёритиб келинмоқда.

Шундай қилиб, таълим технологияси гуманизм тамойилларига таянади. Фалсафа, педагогика ва психология фанларида бу йўналишнинг ўзига хослиги ўқувчиларнинг индивидуал хусусиятларига алоҳида эътибор бериш орқали намоён бўлади. Шулардан келиб чиққан ҳолда технология фанига оид таълим технологияларини лойҳалаштиришда куйидаги асосий концептуал ёндашув-ларга эътибор бериш керак.

Таълимнинг шахсга йўналтирилганлиги. Ўз моҳиятига кўра бу йўналиш таълим жараёнидаги барча иштирокчиларнинг тўлақонли ривожланишини кўзда тутди. Бу эса Давлат таълим стандарти талабларига риоя қилган ҳолда ўқувчининг интеллектуал ривожланиши даражасига йўналтирилиб қолмай, ўқувчининг руҳий-касбий ва шахсий хусусиятларини ҳисоб-га олишни англатади.

Тизимли ёндашув. Таълим технологияси тизимнинг барча белгиларини ўзида мужассам қилиши зарур: жараённинг мантиқийлиги, унинг бўлақларининг ўзаро алоқадорлиги, яхлитлиги.

Амалий ёндашув. Шахсда иш юритиш хусусиятларини шакллантиришга таълим жараёнини йўналтириш; ўқувчи фаолиятини фаоллаштириш ва интенсивлаштириш, ўқув жараёнида унинг барча лаёқати ва имкониятларини, синчковлиги ва ташаббускорлигини ишга солишни шарт қилиб қўяди.

Диалогик ёндашув. Таълим жараёнидаги иштирокчи субъектларнинг

психологик бирлиги ва ўзаро ҳамкорлигини яратиш заруратини белгилайди.

Натижада эса шахснинг ижодий фаоллиги ва тақдимот кучаяди.

Ҳамкорликдаги таълимни ташкил этиш. Демократия, тенглик, субъектлар муносабатида ўқитувчи ва ўқувчининг тенглиги, мақсадини ва фаолият мазмунини биргаликда аниқлашни кўзда тутати.

Муаммоли ёндашув. Таълим жараёнини муаммоли намойиш қилиш ўқувчи билан биргаликдаги ҳамкорликни фаоллаштириш усуллари билан бирдир. Бу жараёнда илмий билишнинг объектив зиддиятларини аниқлаш ва уларни ҳал қилишнинг диалектик тафаккурни ривожлантириш ва уларни амалий фаолиятда ижодий равишда қўллаш таъминланади.

Ахборот беришнинг энг янги восита ва усулларидан фойдаланиш, яъни ўқув жараёнига компьютер ва ахборот технологияларини жалб қилиш.

Юқоридаги концептуал ёндашув ва технология ўқув фанининг йўналиши таркиби, мазмуни, ўқув-ахборот ҳажмидан келиб чиққан ҳолда ўқитишнинг кўйидаги усул ва воситалари танлаб олинди:

Ўқитишнинг усуллари ва техникаси: мулоқот, муаммоли усул, ўрга-тувчи ўйинлар, эстафета, ақлий ҳужум, инсерт, “Биргаликда ўрганамиз”, пин-борд, маъруза, семинар, баҳс, анжуман ва бошқалар.

Ўқитишни ташкил қилиш шакллари: ёппа (фронтал), гуруҳли (звено, бригада), якка (индивидуал) тартибда ва ўзаро ҳамкорликка асосланган.

Ўқитиш воситалари: одатдаги ўқитиш воситалари (дарслик, конспект, технологик карта, кодоскоп)дан ташқари график органайзерлар, компьютер техникаси ва ахборот технологиялари.

Ўзаро алоқа воситалари: назорат натижаларини таҳлил қилиш асосида ўқитиш истиқболлини режалаштириш (диагностика, ташҳис).

Бошқаришнинг усули ва воситалари. Ўқув машғулотини технологик карта кўринишида режалаштириш. Технологик карта ўқув машғулотининг босқичларини белгилаш, қўйилган мақсадга эришишда ўқувчи ва ўқитувчининг ҳамкорликдаги фаолиятини, ўқувчиларнинг синфдан ташқари мустақил ишларини аниқлаб олишга хизмат қилади.

Мониторинг ва баҳолаш. Ўқув машғулоти ва бутун курс давомида ўқитиш натижаларини кузатиб бориш, ўқувчи фаолиятини ҳар бир машғулоти ва йил давомида рейтинг асосида баҳолаш.

Хулоса қилиб айтганда, таълим технологияси – педагогика фанининг бир қисми бўлиб, таълим бериш мақсадига оптимал эришиш қонунлари, қоидалари, усул ва воситалар борасида изланувчи фан ҳисобланади.

Педагогик технология бу – тизимли категория бўлиб, умуман ўқув жараёнини технологиялаштиришни билдиради.

Таълим технологиясини ўқитиш технологиясига синоним сифатида ҳам ишлатиш мумкин. Таълим технологияси бошқа фанлар услубларидан фарқли ўлароқ “қандай ўқитиш керак?” деган саволга эмас, “қандай қилиб натижали ўқитиш мумкин?” ҳамда “қандай қилиб ўқув жараёнини оптимал ташкил қилиш мумкин?” деган саволларга жавоб беради. Бунда лойиҳалаштирилади- ган ва амалга ошириладиган таълим технологияси:

- аниқ натижаларга мўлжалланади;
- ўқувчиларнинг муваффақияти уларнинг ўз фаолияти ҳисобига таъминланади;
- ўқув материалларининг ортиқчилиги ёки етишмовчилиги бўлмайди;
- ўқитувчи дарсни унинг мақсади ва натижалари, ўқув жараёнининг кечиш шартларини аниқлаб олгандан кейин бошлайди (“Мақсад-вазифа-натижа”).

Бу ерда ўқитувчи бошқарувчи (ташқилотчи, воситачи, маслаҳатчи, ахборот манбаи, кузатувчи ва таълим жараёнини уйғунлаштирувчи) бўлиб, ўқувчи эса ўзи мустақил ижодий фаолият олиб борувчи субъект, шу билан

бирга бошқарувчининг таъсир объекти бўлиб ҳисобланади.

Педагогик технологиянинг асосини қуйидагилар ташкил этади: аниқ шахсга мўлжалланган таълимот; диалог сифатида ёндашув; ҳамкорликда ўқи-тиш (ўқитувчи, ўқувчи, ахборот технологияси); амалий ёндашув; муаммоли ўқитиш.

Ҳозирги пайтда педагогик технологиялардан фойдаланиш бўйича республикамизда бир қатор ижобий ишлар амалга оширилган, муайян тажрибалар тўпланган бўлса-да, бу соҳада айрим муаммолар ҳам мавжуд. Энг аввало шуни таъкидалаш зарурки, педагогик технология тушунчаси ва ундан фойдаланиш ғояси ҳали ҳам барча таълим берувчиларнинг маънавий мулкига тўла айланиб улгургани йўқ. Шундан келиб чиқиб айтиш мумкинки, хусусий фанларни ўқитиш методикаси дарслари жараёнида педагогик технология-лардан суфт фойдаланилмоқда, педагогик технологиялардан фойдаланиш бўйича тўпланган умумий тажрибалар хусусий фанларни ўқитиш методикаси дарслари жараёнига секинлик билан жорий этилмоқда. Булардан ташқари тарбия технологияларини ишлаб чиқиш ишлари ҳам жуда секинлик билан бормоқда. Ҳозирги пайтда таълим жараёнида компьютер техникасидан фойдаланиб дарсларда слайдлар, виртуал маърузалар, мультимедиялар намоиш этилмоқда. Бу эса ўз навбатида бундай экран қўлланмаларини яратишга ва улардан фойдаланишга нисбатан қўйиладиган услубий, ташкилий, санитария-гигиена қоидаларини, талабларини ишлаб чиқишни ҳамда амалга жорий этишни талаб қилмоқда. Бундан ташқари ҳозир ўқитиш ишларида “Замонавий технология”, “Янги педагогик технология”, “Педагогик технология”, “Ўқитиш технологияси”, “Таълим технологияси”, “Ноанъанавий усул” каби атамалар кенг қўлланилмоқда. Хусусий ҳолларда бу атамалар ўзига хос айрим маъноларни билдиради. Масалан, “Педагогик технология” – умумий номни билдирса, “Таълим технологияси” – унинг илмий йўналишини, “Ўқитиш технологияси” эса амалий йўналишини ифодалайди. Қолганлари эса ҳосилавий атамалардир. Мазкур атамаларни умумлаштириб, таълим (ўқитиш) нинг фаол (ёки фаоллаштирилган) усуллари деб айтиш мумкин. Чунки мазкур атама ва номлар қандай айтилишидан қатъий назар, уларнинг замирида ўқувчиларга билим бериш, уларни тарбиялаш ишларини фаоллаштириш масаласи ётади. Ўйлаймизки, мазкур муаммоларни ижобий ҳал қилиш таълим-тарбия ишларининг келгусидаги самарадорлигини оширишга, демакки, баркамол авлод ва етук мутахассисларни тарбиялашдаги муҳим омиллардан бўлиб ҳисобланади.

Инновацион таълим технологиялари. Ҳозирги пайтда таълим муасса-саларида ўқитиш ишлари жараёнида янги усуллар – инновацион усуллардан самарали фойдаланишга ҳаракат қилинмоқда. Бу эса инновацион таълим асосида ташкил этилаётган педагогик жараёнларнинг мазмун-моҳиятини тўлиқ тушуниб етишга ва уларни янада самарали, қизиқарли, сифатли бўлишини таъминлашга, мазкур усулларнинг янги-янги қирраларини очишга имкон бермоқда.

Қуйида инновацион – янги таълим усулларига тавсиф беришга ҳаракат қиламиз.

“Инновация” – инглизча сўз бўлиб, унинг луғавий маъноси “ин” – “янги”, “вацион” – “киритиш, қўллаш, татбиқ этиш” деган маъноларни билдиради, яъни инновация таълим жараёнига янгилекларни киритиш, қўллаш, татбиқ этиш деганидир. “Ақлий хужум”, “Дебат”, “Туруҳларда ишлаш”, “Модификациялашган таълим”, “Импровизация”, “Мультимедиа”, “Фикрлар хужуми”, “Кластер”, “Бумеранг технологияси”, “Скоробей технологияси”, “Тарози технологияси”, “Елпигич технологияси”, “Муаммоли вазият”, “Муайян ҳолат, вазиятни ўрганиш”, “Танкидий тафаккур”, “Нуқтаи назаринг бўлсин” ва бошқа шу кабилар инновацион таълим усулларида ҳисобланади. Бу усуллар қаторига, яна жумладан музёра, ўргимчак тўри, занжир, ақлий хужум, кластер, мунозара (дебат), Глоб-алфавит, абстракт фикрлаш, зиг-заг, инсерт карта, тўхтаб-ўқиб таҳлил қилиш каби кўпжа усулларни киритиш мумкин [17]. Дарслар мана шундай усуллар асосида ташкил

этишса, мароқли, кизиқарли ва мазмунли бўлади, ҳеч бир ўқувчи бундай дарсда зерикмайди; ўқувчиларда бундай дарсларга нисбатан қизиқиш кучаяди, уларда қатнашишга кучли иштиёқ ҳосил бўлади, ўзини ҳар томонлама кўрсатишга имконият яратилади. Дарсларда бундай усулларни қўллаш орқали ўқувчиларда:

- атрофлича, кенг ва чуқур фикрлаш, ўз фикрини эркин баён қилиш, асослаш ва ҳимоя қилиш; воқеа ва ҳодисаларни, нарса-буюмларнинг хусусият-ларини англаш ва тасаввур эта олиш;

- билимларнинг узлуксизлигини таъминлаш;

- назарий материалларни амалда қўллаш олиш, ҳаракатли амалий фаолият-га киришиб кета олиш;

- кичик гуруҳларда ва жамоа ичида ишлай олиш, ўзаро ҳурмат;

- мустақил ва ижодий ишлаш каби кўникмаларни ҳосил қилиш мумкин.

Натижада дарс жараёнида ўқувчиларнинг фаолияти фаоллашади, ҳар бир ўқувчи фикрлайди ва ишлайди, улар бир-бирларининг қарашларини, фикрларини ҳурмат қиладилар ва ўз фикрлари билан тўлдирадилар. Ўқувчилар ўртасида шахслараро ижтимоий муносабат, бир-бирларини қўллаб-қувватлаш каби хислатлар юзага келади.

“Блиц-ўйин” технологияси. Технология ҳақида қисқача маълумот. Ушбу технология ўқувчиларни ҳаракатлар кетма-кетлигини тўғри ташкил этиш, мантиқий фикрлашга, ўрганаётган предмети асосида кўп, хилма-хил фикрлардан, маълумотлардан кераклигини танлаб олишни ўргатишга қаратилган. Ушбу технология давомида ўқувчилар ўзларининг мустақил фикрларини бошқаларга ўтказа оладилар, чунки бу технология шунга тўлиқ шароит яратиб беради.

Мақсад: Ушбу технология ўқувчиларга тарқатилган қоғозларда кўрсатилган ҳаракатлар кетма-кетлигини аввал якка холда мустақил равишда белгилаб, сўнгра ўз фикрини бошқаларга ўтказа олиш ёки фикрида қолиш, бошқалар билан ҳамфикр бўла олишга ёрдам беради.

Ўтказиш технологияси. Ушбу технология бир неча босқичда ўтказилади:

1-босқичда ўқитувчи ушбу дарс бир неча босқичда ўтказилиши ҳақида ўқувчиларга тушунча беради. Ҳар босқичда вазифани бажаришга аниқ вақт берилиши, ўқувчилар эса шу вақтдан унумли фойдаланишлари кераклиги ҳақида уларни огоҳлантиради. Ўқитувчи ҳамма ўқувчиларга алоҳида-алоҳида тарқатма материал беради ва ўқувчилардан ушбу материални синчиклаб ўрганиб чиқишларини сўрайди; ўқитувчи тарқатма материал мазмуни ва бажариладиган вазифани тушунтиради, яъни тарқатма материалда берилган маълум бир сондаги (мисол учун 11 та) ҳаракатнинг кетма-кетлигини тўғри белгилаш кераклиги, белгини эса қоғоздаги алоҳида ажратилган бўлимга рақамлар билан белгилаш кераклигини тушунтиради; қўйилган вазифа аввал якка тартибда бажарилишини айтади.

2-босқичда ўқитувчи биринчи берилган вазифани ҳар бир ўқувчи томонидан якка тартибда бажарилишини кузатади, кийналганларга ёрдам беради ёки қайтадан тушунтиради; ҳар бир ўқувчи тарқатма материалдаги «Якка баҳо» бўлимига шу ерда берилган ҳаракатлардан ўзининг шахсий фикри асосида мантиқий кетма-кетлигини рақамлар билан белгилаб чиқади, яъни берилган 13 ҳаракатдан унинг фикрича қайси бири, биринчи бўлиши, қайси бири эса иккинчи бўлишини ва ҳ. Бу вазифани бажариш учун ўқитувчи ўқувчиларга 5 дақиқа вақт беради.

3-босқичда ўқитувчи ўқувчилардан 3 кишидан иборат кичик гуруҳлар ташкил этишларини сўрайди (3 кишилик гуруҳлар ўқувчиларнинг хоҳиш-ларига қараб ёки рақамлар бўйича ташкил этилиши мумкин). Кичик гуруҳ-ларда ўқувчиларнинг ҳар бири ўз қоғозидаги «Якка баҳо» бўлимида белги-ланган ҳаракатлар кетма-кетлиги билан бир-бирларини таништирадилар, ке-йин 3 кишида уч хил бўлган кетма-кетликни биргалашиб, бир-бирлари билан тортишиб, бахслашиб, бир-бирларига таъсир ўтказиб, ўз фикрларига ишонти-риб келишган холда бир муҳим қарорга келиб, уларга тарқатилган қоғоздаги «Гуруҳ баҳоси» бўлимига рақамлар

билан белгилаб чиқадилар. Ўқитувчи кичик гуруҳлардаги тортишувларда иштирок этмайди, фақат кичик гуруҳлар ва ҳар бир ўқувчи фаолиятини кузатади. Бу вазифани бажариш учун 10 дақиқа вақт берилади.

4-босқичда барча кичик гуруҳлар ўз ишларини тугатгач, ўқитувчи ҳаракатлар кетма-кетлиги бўйича тўғри жавобни беради, яъни ўқувчилардан уларга тарқатилган қоғозлардан «Тўғри жавоб» бўлимини топишни ва унга ўқитувчи томонидан айтилган ҳаракатлар кетма-кетлигининг рақамларини ёзишни сўрайди.

5-босқичда ўқитувчи «Тўғри жавоб» бўлимида берилган рақамлар билан «Якка баҳо» бўлимида берилган рақамларни (ёки аксинча) солиштиришни ва агар бу рақамлар мос келса, «Якка хато» бўлимига «+» белгисини қўйишни, мос келмаса «-» белгисини қўйишни сўрайди. «Якка хато» бўлимидаги «+» белгилари сонини юқоридан пастга қараб санаб чиқиб, умумий сонини ёзиб қўйиш кераклигини уқтиради.

6-босқичда худди шу тартибда «Тўғри жавоб» ва «Гуруҳ баҳоси»даги рақамларни солиштириб чиқилиб, «Гуруҳ хатоси» бўлими, «Якка хато» бўлими каби тўлдирилади. Сўнгра юқоридан пастга қараб «+» белгилари сони санаб чиқилади ва умумий сон ёзиб қўйилади.

7-босқичда ўқитувчи якка ва гуруҳ хатоларининг умумий сони бўйича тушунча беради, уларни алоҳида-алоҳида шарҳлаб беради. «Якка хато» бўлими ва «Гуруҳ хатоси» бўлимидаги умумий сонларнинг шарҳи: ўқувчиларнинг (гуруҳнинг) жавоблари ўқитувчи томонидан берилган «Тўғри жавоб» нинг 1-25 % ига тўғри келган бўлса – 1 балл; 26-50 % ига тўғри келса – 2 балл; 51-75 % ига келган бўлса – 3 балл; 76-99 % ига тўғри келган бўлса – 4 балл; 100% тўғри келган бўлса – 5 балл деб баҳолаш мумкин.

8-босқичда мисол тариқасида «Юбка тикиш кетма-кетлигини тартибланг» мавзусидаги блиц-ўйиннинг чизмасини келтириш мумкин (бунда ҳар бир ўқитувчи ўтаётган ёки ўтган мавзуси асосида блиц-ўйин шаклидан фойдаланиб, ўйин мазмунини ишлаб чиқиши мумкин).

Ўқитувчи дарсини яқунлайди. Гуруҳларнинг баъзиларига, уларнинг фаолиятларига ўз фикрини билдиради. Унда ўқитувчи уларни нималарга ўргатганини, уларнинг шу дарс орқали нималарни билиб олишганлари билан кизиқади ва керакли саволларни беради.

ФОЙДАЛАНИЛГАН АДАБИЁТЛАР:

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.М.Мирзиёевнинг Олий Мажлисга Мурожаатномаси. Тошкент, 2020 йил 24 январь.

2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистоннинг янги тарққиёт даврида таълим-тарбия ва илм-фан соҳаларини ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ги Фармони. Т., 2020 йил 6 ноябрь ПФ-6108.

3. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz. Т.: O'zbekiston, 2017. – 488 б.

Ўзбекистон Республикасининг “Таълим тўғрисида” ва “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги қонунлари. //-Т.: Шарқ, 1997.

Азизхўжаева Н.Н. Педагогик технология ва педагогик маҳорат: Ўқув қўлланма. – Т.: ТДПУ, 2003. – 174 б.

8. Бабанский Ю.К. Ҳозирги замон умумий таълим мактабида ўқитиш методлари. Т.: Ўқитувчи, 1990. – 232 б.

9. Балл Г.А. Теория учебных задач: Психолого-педагогический аспект. М.: Педагогика, 1990. – 184 с. 120.

10. Беспалько В.П. Слагаемые педагогической технологии. М.: Педагогика, 1989. – 192 с.

11. Фарберман Б.Л. Илғор педагогик технологиялар.Т.:Фан, 2000.– 125 б.